

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2019-427

§ 96. Svar på motion från Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) om skydd för kommunens invånare mot stridserfarna terrorister

Beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen från Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD), med hänvisning till utredning som kommunledningsförvaltningen genomfört med anledning av motionen. (Bilaga 2)

Ärendebeskrivning

Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) yrkar i motion daterad 2019-06-17:

- att Östhammars kommun ska vara en kommun som ej välkomnar våldsutövande terrorister såsom återvändande IS-krigare för bosättning
- att samtliga nämnder uppdras se över möjligheterna att minska kommunens attraktivitet för terrorister såsom återvändande IS-krigare
- att Socialtjänsten utreder varje fall där det i barnfamiljer finns en eller flera sannolika terrorister såsom återvändande IS-krigare

Beslutsunderlag

- Motion
- Utredning

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2019-06-18, § 108 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

Vid beredning i kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-06-16, § 204, avstod Martin Wahlsten (SD) från att delta i beslutet.

Vid kommunstyrelsens beredning 2020-09-01, § 161, avstod Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) från att delta i beslutet.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) yrkar bifall till motionen.

Fredrik Jansson (BoA) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen).

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Fredrik Janssons (BoA) yrkande mot Martin Wahlstens (SD) och Ylva Lundins (SD) yrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

- Motionär
- Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Motion om skydd för kommunens invånare mot stridserfarna terrorister

Östhammars kommun har många områden som kan bli bättre, men i grunden är det en bra kommun. Det är en kommun där man kan förverkliga många drömmar, leva från ung till gammal och platsen har en anrik historia som man kan känna kopplingen till på många håll i kommunen. Politiskt finns många olika viljor om hur det kan bli ännu bättre, men det finns också krafter som gärna vill förändra samhällets fundament i grunden som den demokrati vi vant oss vid. Demokratien har kunnat ge oss en möjlighet att pröva många olika idéer utan att bruka våld för att avgöra vilken idé som ska förverkligas. Det är en bra princip för välmående samhällen då risken är minimal för återgång till anarki och kaos som är risken om en galen despot får makten.

Eftersom demokratin är så pass viktig behövs ett arbete mot våldsbejakande extremism, vilket också Östhammars kommun har. Det finns dock en minoritet inom ramen för gruppen som gått från att ha våldsbejakande idéer till att förverkliga sina våldsfantasier på andra i linje med sin övertygelse. Under de senaste hundra åren har det varit olika politiska strömningar som lockat till att övergå till våld, oftast genom aktiviteter i utlandet.

Kommunen behöver ytterligare en nivå av skydd för Östhammarsborna inför de personer som lämnat stadiet av våldsbejakande idéer, och där det övergått till regelrätta tjänstgöringar för främmande styrkor i en kamp mot folkrätten. Det kan handla om enskilda terrorhandlingar, men oftast om reguljärt stridande för grupperingar där våldet avsiktligt även riktas mot civila. Det finns idag flera exempel på sådana såsom Boko Haram, Islamiska staten (IS), AL-shabab och en rad liknande organisationer. Har man varit en del av deras folkrättsbrottsliga organisationer på plats där folkrättsbrotten sker bör kommunen agera i de fall man vill försöka komma hit för bosättning.

Östhammars kommun får inte bli en fristad för våldsanvändande terrorister och folkrättsbrottslingar. Det skulle om inte annat vara direkt motsägelsefullt när kommunen och landet spenderar miljardtals skatte kronor på att låta terroristernas offer komma bort från terroristernas verkansområde. Om vi tar hit terroristerna och de arméer som stridit för massmord och mot folkrätten kan även deras brott fortsätta här. Sverige har redan historiskt stora problem med kriminalitet, lyckligtvis inte Östhammar i den stora utsträckningen. Men Östhammar har däremot inte kapacitet att även ägna de resurser som skulle vara nödvändiga för att hålla ordning på våldsanvändande terrorister.

I en intervju i Aftonbladet kan man läsa om säkerhetspolisens syn på återvändande IS-krigare:

"Vi vet var, vi vet ungefär hur många och vad de gör, säger Fredrik Hallström, biträdande enhetschef inom kontraterror."

"Återvändare är ju en riskfaktor utifrån att personerna i fråga har en förmåga, som kan vara uppbyggd genom stridserfarenhet, kanske har man varit en del i krigsbrott, en del av folk mord. Möjligen är de traumatiserade, med en väldigt låg våldströskel och i vissa avseenden inte särskilt förtjusta i de demokratiska värderingar vi har i Sverige, säger Hallström."

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/P3kq90/sapo-vi-har-koll-pa-is-svenskarna-i-syrien>

Juridiskt sitter kommunerna inte i en lätt situation när regeringen avsiktligt avstått från att ta sitt ansvar för rikets och dess invånares säkerhet. Det innebär att det finns lagstiftningar som kan tvinga kommunen att belöna återvändande terrorister och folkrättsbrottslingar med förmåner från skattekollektivet. Det är djupt olyckligt att regeringen inte tagit ett nationellt grepp i frågan.

Kommunallagen är mycket tydlig i att samtliga medlemmar, folkbokförda invånare, ska behandlas lika. Det finns dock ett väsentligt undantag som lyder "om det inte finns sakliga skäl för något annat". Detta utrymme behöver kommunen tillämpa för att inte bli ett tillhåll för hitresande terrorister. Har man varit en

del av en terrorsekt i krig eller terrorstat i krig har man sannolikt en kraftigt förhöjd hotbild, vilket borde vara skäl nog för att kommunen ska anta en restriktiv hållning inför gruppen.

Östhammars kommun har ingen polisiär underrättelseverksamhet som kan ligga till grund för kunskap om vem som faktiskt har varit på terror- och folkrättsbrottsutsatta platser i fel syften. Det har däremot säkerhetspolisen bättre kunskap om och kommunen behöver därför lita på att få relevant information från den myndigheten.

Särskilt fokus behöver ägnas åt de fall där det finns barn inblandade. Socialtjänsten behöver givetvis utreda om det finns risk för om barnen far illa av familjeförhållandena där en eller båda föräldrarna är våldsutövande terrorister.

Idag när motionen lämnas in för behandling är det drygt två år sedan Sverige drabbades av ett islamistiskt terrorbrott som skördade flera oskyldiga människors liv och lämnade många ärrade fysiskt och själsligt. Må det aldrig hända igen.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- att Östhammars kommun ska vara en kommun som ej välkomnar våldsutövande terrorister såsom återvändande IS-krigare för bosättning
- att samtliga nämnder uppdras se över möjligheterna att minska kommunens attraktivitet för terrorister såsom återvändande IS-krigare
- att Socialtjänsten utreder varje fall där det i barnfamiljer finns en eller flera sannolika terrorister såsom återvändande IS-krigare

Östhammars den 17 Juni 2019

Martin Wahlsten

Gruppledare (SD)

Ylva Lundin

(SD)

Svar på motion från Sverigedemokraterna gällande skydd för kommunens invånare mot stridserfarna terrorister.

Dnr 2019-427

Förslag till beslut :

Med hänvisning till utredning som kommunledningsförvaltningen genomfört med anledning av motionen, föreslås kommunfullmäktige att avslå densamma.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har yrkat på följande i sin motion:

Att Östhammars kommun ska vara en kommun som ej välkomnar våldsutövande terrorister såsom återvändande IS-krigare för bosättning

Att samtliga nämnder uppdras att se över möjligheterna att minska kommunens attraktivitet för såsom återvändande IS-krigare

Att socialtjänsten utreder varje fall där det i barnfamiljer finns en eller flera sannolika terrorister såsom återvändande IS-krigare.

Många positiva saker om Östhammars kommun lyfts fram i motionen, som motionärerna anser angeläget att stärka och värna. En av dem är de demokratiska principer som bär svenskt samhälle.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att lagstiftningen ger litet eller inget utrymme att arbeta enligt motionens förslag. Lagarna poängterar vikten av lika behandling av alla invånare. Socialtjänstlagen medger inga undantag, då alla som har behov av bistånd har rätt att få det. Därmed bedömer förvaltningen att de beslut som baseras på ett ställningstagande som motionären ger sannolikt inte håller vid en rättslig prövning i domstol. Kommunstyrelsens förvaltning har berett ärendet och kommit fram till följande:

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen konstaterar att kommunen är skyldig att i sitt agerande följa lagarna. De lagar som kommunens verksamhet vilar på pekar på vikten av lika behandling av alla invånare om det inte finns någon saklig grund för något annat. Lika behandling av alla invånare framgår exempelvis av följande lagar:

Regeringsformen, 1 kap 9 §:

”Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet.”

Förvaltningslagen, 5 §:

”En myndighet endast får vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen. I sin verksamhet ska myndigheten vara saklig och opartisk.”

Kommunallagen, 2 kap 3 §:

”Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.” (likställighetsprincipen).

Även socialtjänstlagen, som är den lagstiftning som reglerar de flesta typer av bistånd som nämns i det föreslagna yttrandet pekar på att det inte är valbart att erbjuda bistånd om behov finns:

Socialtjänstlagen, 4 kap 1 §:

”Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.”

Av denna paragraf framgår att alla som har behov av bistånd har rätt att få detta. Uppgiften för kommunen i detta sammanhang är att bedöma behovet av försörjningsstöd eller annan aktuell insats. Därmed finns inte utrymme enligt lag att inte utbetala försörjningsstöd, hjälpa till med bostad, vuxenutbildning eller på annat sätt bidra med samhällelig service till en person på grundval av att denne är en återvändande IS-terrorist.

Om kommunstyrelsen/fullmäktige beslutar att bifalla motionens förslag är risken därmed att besluten som baseras på yttrandet inte skulle hålla i domstol för den händelse att de överklagas och överprövas. Det finns också en risk för att ett bifall till förslaget ställer handläggare inför situationer där de kan uppleva att de måste bryta lag för att följa beslutet. Detta också med hänvisning till brottsbalkens regler om tjänstefel:

Brottsbalken 20 kap 1 §:

”Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften skall dömas för tjänstefel till böter eller fängelse i högst två år.”

Bland de personer som kommer från eller har varit i olika krigsdrabbade länder i världen finns det många nationaliteter. Av dessa är det ett mycket begränsat antal som utgör ett reellt hot mot Sveriges säkerhet.

Det finns upprättade informationsdelningsvägar mellan säkerhetspolis, polis och socialtjänst för det fall som det kan bli aktuellt och som Östhammars kommun känner sig trygg med.

Med hänvisning till ovanstående föreslår kommunledningsförvaltningen att motionen avslås.